

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Helyi előfizetésre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGY PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Magyar hadsereg

A napi politika eseményei között csak nem elmosódott egy felszólalás. Pedig ez a hivatott helyről jött beszéd megérdemli, hogy bővebben méltassuk. Legaktuálisabb és nemzeti szempontból igen fontos kérdést érint. A ránk kényszerített béke nagyon csekély létszámú katonaság és ennek megfelelő tisztikar tartását engedi meg. A létszámcsoökkentés elől sokáig kitérni nem lehet. Annak a végrehajtását úgy a nagyhatalmak, mint különösen a koncot féltő „utód-államok” mohón követelik.

Világosan láthatja minden magyar ember, hogy a mai vészterhes időkben fokozott mértékben bír fontossággal az, hogy az a csekély létszámú hadsereg s elsőrendben ennek tisztikara kikből áll és tagjait milyen szellem hatja át.

Ezzel a rendkívüli nagy jelentőségű kérdéssel foglalkozott **Sréter István** tábornok, volt honvédelmi miniszter, a nemzetgyűlés minapi ülésén. Ebből a beszédből is megállapíthatjuk, hogy milyen nagy veszteség érte az erős magyar nemzeti irányzatot, mikor ezt az izzó magyarságu politikust kiintrikálták a miniszteri székből.

Beszédében keserűen mutatott rá, hogy a volt közös hadsereg mennyire idegen maradt a magyar nemzet vágyaival, a nemzeti aspirációkkal, tradíciókkal és a magyarság érdekeivel szemben. Egyoldalú intézmény volt és orthodox módon ragaszkodott a 67-es kiegyezés holt betűjéhez s a politikai eseményeket csupán a dinasztia, a dualizmus és a biztos belső kormányzás szempontjából szemlélte.

A megtartható tisztikar létszámát a trianoni parancs 1750 főben állapította meg. Ez a hivatásos tisztikar lesz hivatva arra, hogy garanciát alkosson a 35 ezer főnyi nemzeti hadseregben.

Hogy kik lehessenek ezen tisztikar tagjai, arra nézve **Sréter István** a következő három pontban foglalta össze azokat a követelményeket, amelyekhez magyar nemzeti és fajvédelmi szempontból feltétlenül ragaszkodnunk kell:

1. A trianoni béke katonai részének végrehajtásánál a hadseregben csak olyan hivatásos tisztek legyenek alkalmazhatók, akik az 1918-iki októberi lázadás előtt már magyar állampolgárok voltak.

2. akik a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen értik;

3. akik multjuk és magyar nemzeti öntudatuk folytán alárendeltjeik nevelésére megbizonyítottan alkalmasak.

A hadsereg fegyelem nélkül el sem képzelhető. Ezt a fegyelmet azonban nagy és hatalmas **ideálokkal** kell alátámasztani: mély vallásossággal és istenféléssel, ma-

gyar nemzeti öntudattal és fajszeretettel. Ezekből ered aztán a ragaszkodás az ezeresztendő Magyarországhoz.

Ezek kapcsolják bele a hadsereget a nemzet vérkeringésébe. Csak így fog megszűnni az a több évszázadon át tartott áldatlan helyzet, hogy a hadsereg első sorban a dinasztianak volt megbízható támasza, amelyet a magyarsággal szemben sokszor ellenséges érzületű uralkodó a nemzet legvilágosabb igazának a letörésére is felhasználhatott.

Izig-vérig magyar legyen a hadsereg tisztikara, testével és egész lelkével odaadó katonája a magyar nemzeti gondolatnak, hogy alárendeltjeibe is a magyarsághoz való törhetetlen ragaszkodást, a magyar haza iránti odaadó szeretetet oltsa belé. Ha ilyen hadsereget nem tudunk szer-

vezni, akkor nem vagyunk méltók másra, mint rabszolgaságra.

A szellemében és lelkében, egész gondolkodásában magyar tisztikarért azonban minden áldozatra készek vagyunk. Ha tudjuk és érezzük azt, hogy a hadsereg valóban a magyar nemzet akarátának a megszervezett végrehajtója, a magyar nemzeti becsületnek a bajvivója, ha tapasztaljuk, hogy e tisztikar minden egyes tagja velünk nemzeti vágyainkban össze van forrva, velünk együttérez, szíve a miénkkel összedobban, azért a tisztikarért semmi áldozatot sem fogunk tulságosan nagynak tartani. Annak a megélhetéséről, boldogulásáról való gondoskodást nemesak a magunk érdeke kívánja, hanem a nemzet becsülete is követeli.

Minden faluban lesz orvos!

Bernolák miniszter az orvosokhoz

Budapest, május 13. Ma délelőtt az Országos Orvosszövetségnek egy küldöttsége kereste fel **Bernolák Nándor** népjóléti minisztert. A küldöttség tagjai voltak a szövetség elnökének, báró **Kéthy Károlynak** vezetése alatt **Dollinger** alelnök, **Barla-Szabó József** orszgy. képviselő, **Flesch** titkár, **Bellaágh** és **Grün** Ferenc.

Kéthy báró üdvözölte **Bernolák** minisztert. Beszédében arra kérte a minisztert, hogy vegye igénybe, ha szükségét látja, a szövetséget, amely a magyar orvosi kart képviseli, az országos közegészségügyi kérdések rendezésénél, amelynek államosságát kéri. A munkásbiztosító kérdésének olyirányú megoldását kéri, amely megfelel a segélyre szorultak és az orvosi kar érdekeinek.

Bernolák Nándor miniszter válaszában kijelentette, hogy örömmel fogadja az orvosi kar által felajánlott közreműködést. Nem csupán közreműködést kér azonban, hanem várja a kezdeményezést is a kar részéről és a maga részéről a legmesszebbmenő jóakaratu támogatásról biztosította a Szövetséget. Ami a közegészségügyi szolgálat államosságát illeti, erről törvényjavaslat készül. A tervezet értelmében a közzolgálati orvosnak meg lesz a felelőséges intézkedési joga. A munkásbiztosításra

vonatkozólag kijelenti, hogy az egész vonalon való államossításnak nem pártolója. A legsürgősebben megoldás elé viszi a munkásbiztosító bíráskodás ügyét, amely végzetes zsákutcába került. Abban a viszonyban, amely az orvosi kar és a biztosítási intézmények között fennáll, tiszteletben kívánja tartani az orvosi kar kívánásait, természetesen abban a keretben, ahogy azt az anyagi források megengedik.

— Nagy fontossága lesz a betegbiztosítás kiterjesztésének a mezőgazdasági munkásokra is, ami az ország közegészségügyének óriási nagy előnyére fog válni. Orvos kerül olyan helyre is, ahol eddig orvos a lehetetlen megélhetési viszonyok miatt nem boldogulhatott. Az orvosi karral egyetértőleg kívánja megoldani azt a nagy fontosságú szociális kérdést is, hogy miként lehetne a köztisztviselőknek betegség esetén való ellátását kellőképpen biztosítani? Erre körülbelül 100—120 millió korona állami hozzájárulást biztosított. Kijelentette végül, hogy javaslatait az orvosi karral, illetőleg az Országos Orvos-szövetséggel kívánja megbeszélni és várja e tekintetben a szövetség-előterjesztését.

A küldöttség a miniszter nagy fontosságú kijelentéseit nagy helyesléssel vette tudomásul.

Apponyi ünneplése

Budapest, május 13. Az országos gróf **Apponyi Albert**-ünnep rendező bizottsága küldöttségileg kérte **Horthy Miklós** kormányzót, gróf **Bethlen István** miniszterelnököt és **Belicska** honvédelmi minisztert az ünnepélyen való megjelenésre. A kormányzó és a miniszterelnök megígérték, hogy résztvesznek az ünnepélyen, a honvédelmi miniszter pedig biztosította a küldöttséget, hogy a nemzeti hadsereg is méltóan ki fogja venni részét az ünnepségekből. Az ünnepségek alkalmából, melynek idejét **Május 28-ra** tervezik, a kormány nevében gróf **Bethlen** miniszterelnök fogja üdvözölni az ünnepeltet.

Zalaegerszeg, május 13. A városi közgyűlés **Eitner Zsigmond** volt főispán indítványára kimondta, hogy gróf **Apponyi Albert**et a város díszpolgárává választja és az országos ünnepségeken küldöttségileg képviselteti magát.

Japánok térfoglalása

Moszkva, máj. 12. A szovjetkormány azonnal a helyzettel foglalkozott, amely a Sachalin-szigetnek a japánoktól történt megszállása következtében állott elő. A japán kelet-szibériai csapatok parancsnoka kijelentette, hogy a japán csapatok mindaddig megszállva tartják Sachalin szigetét és Kamesatkát, amíg a reed Oroszországban helyre nem áll.

Eltörölték a távirat-cenzurát

Budapest, május 13. A kormány a tegnap esti minisztertanácson elhatározta, hogy a táviró- és telefoncenzurát eltörli. A jövőben csak azok a korlátozások maradnak meg, amelyek a vonalak túlszűfolttsága miatt szükségesek. A beszélgetéseknél az állami és közérdekű vonatkozásuak előnyben fognak részesülni.

Hogyan működik a Lakáshivatal?

Adatok Biró Jenő garázdálkodásához

A debreceni Lakáshivatal „zseniális” igazgatója, aki saját szavai szerint mindig talál menetséget kevésbé helyes és egészen helytelen intézkedéseire, a napokban ismét olyan döntést hozott az új lakásrendelet által rábuzott s a lakáskereső közönség érdekeit mélyen sértő veszedelmes hatalmi jogkörénél fogva, ami méltán kelt megbotránkozást minden józan gondolkodású ember lelkében. Elmondjuk az esetet:

A Wesselényi-tér 2. számú ház tulajdonosa Kovács László és felesége. Így van ez bejegyezve a telekkönyvben is.

Ez a Kovács László együtt lakta házat feleségével és gyermekeivel, egészen addig, míg ez év elején a házasság között perpatvar és viszálykodás nem tört ki. Akkor Kovácsné elköltözött férjétől és rokonaihoz ment lakni, Kovács László azonban a lakásban maradt gyermekeivel továbbra is. A válópórt a maga rendje és módja szerint folytatták, de mielőtt bontóítéletre került volna sor, Kovács László meghalt. Az asszony a halál hírére természetesen azonnal visszatért elhagyott családi tüzelyéhez és átvette gyermekeinek nevelését.

A debreceni Lakáshivatal azonban rátette a kezét az elhunyt Kovács László lakására s azon a címen, hogy az özvegynek máshol van lakása, a Wesselényi-tér 2. számú házat zár alá vette. Indoknak azt is felhozta, hogy özvegy Kovácsné lakásigazgatóval nélkül költözött be a saját házába és abba a lakásba, amelyről csak családi viszolykodás miatt volt egyideig távol.

A katonai előadások

másodikát csütörtökön d. u. 5 órakor tartotta meg a vármegyeház dísztermében Uray Sándor. Az érdeklődés és a külső kép semmitse változott az első előadáséhoz képest. A felolvasó ezúttal a jelen azon feladataival foglalkozott részletesen és elmélyülő alaposan, melyek a nemzeti hadsereg tisztjeire és altisztjeire várnak a mostani válságos közállapotaink között. A felolvasó nem mozgott ismeretlen területen, hiszen tábori lelkészkedése alatt bőséges alkalma nyílt a szükséges tájékozódásra. Valóban éles szemekkel és avatott kezekkel látta, illetve jelölte meg azokat a célokat, amelyek felé ma katonáinknak törnök kell. A magabizalom elmélyülése, contemplatív szemlélet, buzgó önképzés, keresztény vallás erkölcsi alap, öntudatos fegyelem, az ifjúságunknak sportra nevelése, általában az egész magyar társadalomba való szerves bekapcsolódás. Igen szerencsés gondolatnak tartjuk azon eszmé felvetését, hogy a katonai körlet is tartson védelmi tanfolyamot a tiszték és altiszték számára, amelyen helybeli illusztris katonai és polgári előadók tartanak collegiumokat. Ez a terv megvalósítása bizonyára csak jótékonyan mozdítaná elő azon magasabb hivatás betölthetőségét, melyre a nemzeti hadsereg el van rendeltetve. Uray Sándor előadása végén zajosán ünnepelték.

A határmegállapító-bizottságok működése

Páris, május 13. Az angol felsőházban a trianoni szerződés ratifikálásáról szóló törvényjavaslat vitájánál Lord Sydenham kérdést intézett a kormányhoz afelől, hogy a határmegállapító bizottságok mikor kezdik meg munkájukat? Lord Curzon külügyi államtitkár válaszában kijelentette, hogy addig, míg a szerződés ratifikálva nincs, a bizottság sem kezdheti meg tevékenységét. Anglia már ratifikálta a békét, most Franciaországon a sor. Japán ugyan még nem foglalkozott a trianoni szerződéssel, de ez annak életbeléptetéséhez nem is szükséges. A felsőház Lord Curzon beszéde után a ratifikációs javaslatot harmadszori olvasásban is elfogadta.

London, május 13. Az angol király szentesítette a trianoni békeszerződést. Az ünnepélyes aktuson a japán trónörökös is jelen volt.

Biró Jenő helyettes-igazgató az ilyképen üresnek ítélt lakást kiutalta azonnal egy Lukács György nevű biztosítási ügynöknek, aki állítólag menekült ember s aki sok lakás nélkül színlődő menekült köztisztviselővel szemben feltétlenül előnyben volt részesítendő!

Igazán szerencse, hogy Biró Jenő feje felett van még egy fórum, mely bizonyos esetekben helyrehozhatja felháborító cselekedeteit és nem nézi szótlanul az igazgató ur hallatlan garázdálkodásait. Szerencse, hogy az új lakásrendelet úgy-ahogy mégis meghagyta a Lakáshivatali-bizottság intézményét és lehetővé tette neki, hogy ilyen böles és „elfogulatlan” végzéseket megsemmisítsen. Így nem került ki özvegy Kovács Lászlóné gyermekeivel együtt saját házából és lakásából — az utcára... Biró Jenő döntése természetesen oda tette ki, mert a lakásra Lukács György „menekült”-nek lett volna sürgős szüksége... Vajon milyen mérték van erre a kedélyes és jóvialis helyettes-igazgatónál előre tartalékolva?

Hát arra a másikra, hogy a dr. Gáspár Géza elköltözésével megüresedett fűvészkert-utcai négyszobás lakást a lakásigénylők nagy tömegének mellőzésével a „Frankfurti Biztosító”-nak utalta ki? Holott az új lakásrendelet világosan kimondja, hogy a már egyszer „lakás céljaira szolgáló helyiségeket magánüzlet, vagy iroda számára igénybevenni nem szabad”. Vajon erre milyen mérték van a hivatása magaslatán álló, kötelességét hiven teljesítő Biró Jenőnek?...

A Tisza-gyilkosság

Budapest, május 13. A Tisza-pör mai tárgyalásán megürités után Kéri tiltakozott az ellen, hogy őt addig kiadják Oroszországnak, míg a pör teljesen befejezve nincs.

Ezután elnök Hüttnerhez kérdést intéz a Girtler főhadnagy meggyilkolására vonatkozólag.

Hüttner azt feleli, hogy erre vonatkozó iratok a honvédtörvényszéknél vannak. Szilassy Pál ügyész bejelenti, hogy Girtlert a proletárdiktatura leverése után zendülésben való részvétel miatt tartóztatták le. Szállítás közben szökést kísérelt meg s így lőtte le az őrség. Nem igaz tehát, hogy azért tették volna el láb alól, mert nem úgy vallott, mint Hüttner. Polónyi Dezső az iratok felolvasását kéri.

Majd gróf Batthyányi Tivadar a Nemzeti Tanács megalakulásának körülményeiről és működéséről vall.

A tárgyalás még tart.

Művészi szökőkut Debrecenben Déry Frigyes újabb áldozatkészsége

A péntek délelőtti tanácsülésen Csóka Sámuel h. polgármester bejelentette a városi tanácsnak, hogy a csütörtökön délelőtti elutazott Déry Frigyes, nemes szívi emberbarát őszinte köszönetét jelentette előtte a városi tanácsnak, azért az odaadó, szíves támogatásért és magyaros vendéglátásért, melyet a városi tanács ittlétekor vele szemben tanúsított. Déry nagyon megköszönte azt a szíves támogatást is, amelyben a tanács a „Déry-múzeum” létrehozása körül végzett munkája közben részesítette őt. Ugyanekkor kijelentette Déry Frigyes Csóka h. polgármester előtt, hogy egy nagyon értékes és művészi szoborszökőkutat készített már el, a Debrecenben felállítandó Déry-Múzeum előterének díszítésére. Ha azonban a tanács a város egy más pontján akarná a szép szökőkut felállítani, úgy azt a tanács tetszésére bizza. A szoborszökőkútból álló művészi értéket képviselő szökőkut Déry városépítészeti szempontból is szép ajándékát nagy lelkesedéssel vette tudomásul.

A szabadforgalom eredménye

Budapest, május 13. A gabonaforgalom szabadáttele eddig 700 vagon gabonát eredményezett az országnak.

A független polgári párt

ünnep másodnapján délelőtt 11 órakor tartja a Bika dísztermében alakuló gyűlését, melyre külön belügyminiszeri engedélyt kért a szervező bizottság. Az elnöki megnyitót dr. Tervegy Tamás mondja, a párt programját dr. Bessenyei Lajos ismerteti, dr. Mitrovics Gyula pedig zárbeszédet tart. Ezenkívül megválasztják a tisztikart és az intéző-bizottságot. Ez az új párt, mely idáig nem dolgozott sippal és nagy dobbal, sőt a jövőben is a meggyőzés fegyverével kíván küzdeni a lármás és hangos korteskedés eszközei helyett, nagy érdeklődést váltott ki már eddig is a városunk lakossága körében. Főleg helyi vonatkozásban mutatkozik ezen új pártalakulás elsősorú fontosságának, hiszen minden országos kötelektől mentesen lépnek ki a szervezők a fórumra. Mi figyelemmel fogjuk kísérni ezen politikai alakulást s ha keresztény és nemzeti szellemben fogunk dolgozni, akkor mindenkor támogatni fogjuk törekvéseiben. — Az alakuló gyűlésére ezúton is felhívjuk a nagyközönség figyelmét.

Cséplési szén

A földmivelési miniszter vonatkozó osztályának felhívása: Az elmúlt évek tapasztalatai szerint igen sok gazda a csépléshez szükséges szén csak közvetlenül aratás előtt rendel meg s így a hazai szénbányák az egy tömegben beérkező szénrendeléseket kellő időre nem tudták kielégíteni. A vasutakat pedig már ez a kisebb mérvű szénzállítás is sok helyen torlódást okozott.

Saját érdekében eszelekszik tehát minden gazda, ha cséplőszénigényét minél előbb az Orsz. Szénbizottságnál, (VII. Erzsébet-körút 45.) bejelenti és pedig a 200 magyar holdnál nagyobb bevetett területtel bíró gazdaságok a bevetett területnek hatóságilag igazolása mellett, közvetlenül az Orsz. Szénbizottsághoz intézzék kérelmüket, a 200 magyar holdnál kisebb területtel bíró gazdaságok pedig a közszégi előjárások útján irassák össze vetésterületeiket és az előjárások egy összegben kériék a csépléshez szükséges szén.

Hasznos okból célszerű, hogy a gazdaságok az őszi szántáshoz szükséges szénnek a kiutalását is a felszántandó területnek hatósági igazolása mellett az Orsz. Szénbizottságtól már most kériék.

Végül felhívom figyelmét a gazdaságoknak az újabb az állami telepeken termelt kitanúsított minőségű tőzrege, amely cséplőgépek hajtására kiválóan alkalmas. Erre vonatkozó rendelkezés a m. kir. földművelésügyi minisztérium Tőzegvállalatához (Budapest, V., Sas-utca 12.), vagy az Orsz. Szénbizottsághoz intézendők.

Mindezekhez az az óhajásunk, hogy utasítsák a bányákat a cséplési szénnek idejében, legalább július 1-ig való leszállítására, és az ármegállapítóbizottságot, hogy a szén árát szállítsa le és arányosítsa a munkások élelmezési költségeihez. Minderre eddig intézkedés nem történt.

Kártérítés Felső-Sziléziáért

Budapest, május 13. Az olasz kormány jegyzéket küldött a lengyel kormányhoz, amelyben 15 millió líra kártérítést követel azon katonák családjai részére, akiket Felső-Sziléziában a lengyel felkelők megöltek.

— Tanárköri ülés. Az Országos Tanár-egyesület helyi köre tegnap délután látogatott ülést tartott a ref. főgimnázium tanácstermében. Dr. Bessenyei Lajos elnöki megnyitóját után dr. Mitrovics Gyula egyetemi tanár tartotta meg értékes előadását a középiskolai reform aktuális kérdéséről, melynek részleteire is bőven kiterjeszkedett. Szükségesnek tartja, hogy a tervezett reform végrehajtása előtt a pedagógusok is nyilváníthassák véleményüket. Az oktatás reformja szükséges az ifjúságra nézve és elsősorban fontos a jellemképzés, hogy Csonkamagyarország ifju nemzedéke majdan átvehesse az integráns ország sorsának intézését. Pedagógiai szempontból az alsóbb osztályokban szükséges, a felsőbbekben több ágra oszló középiskolát kíván. Az előadást magas színvonalú élénk vita követte.

NAPI HIREK

A mozik ügye

teszi nagyon hangosakká a pesti liberál-lapok hasábjait és nap, mint nap hosszú cikkek, elméledések, interjúk és nyilatkozatok foglalóknak azzal a „sérlemes” mozirendelettel, mely a zsidó mozitörzsetek kezéből kivesszi a magyar mozgóképszínházakat és hadirokkantoknak, hadiövegyeknek meg keresztényen társadalmi egyesületeknek juttatja. . . . Hát persze, hogy retentesezen „sérlemes” az ilyen rendelet liberál szempontokból! Sérlemesebb az interndánsnál, a botbüntetésnél, sőt még a numerus claususnál is, mert ez egyenesen zsebre megy: a keresztény zsebek hasznára és a zsidó zsebek rovására. Ez pedig nem lehet „igazságos” dolog Magyarországon, ahol oly szépen hozzászóltak már az emberek ahhoz, hogy minden virág csak zsidónak nyílik, minden gyümölcs csak zsidónak érke és minden keresztényen verejtéknek és munkának a fölét csak zsidó szedi le mindig. . . . Fáj, nagyon fáj, nagyon kellemetlen a mozirendelet a liberál-sajtónak, mert a mozi volt a zsidó tőke kiapadhatatlan aranybányája és arra szolgáló rejték-ut, hogy a zsidó-erkölcs, zsidóéletfelfogás, zsidó-nemzetköziség a magyarság lelkéhez férközzék és észrevétlenül megmétegyezze azt. Elhiszük, hogy „sérlemes” a mozirendelet, nagyon elhiszük. . . .

Pünkösdi istentiszteletek sorrendje a ref. templomokban.

Első nap:

Nagytemplomban délelőtt 10 órákor prédikál dr. Baltazár Dezső püspök, ágendázik Varga Ferenc segédlelkész. Délután 5 órákor prédikál Konrad Zoltán h. lelkész. Kistemplomban délelőtt 9 órákor prédikál Széle György lelkész, ágendázik Kecskeméthy M. Lajos főgimnáziumi tanár. Délután 3 órákor prédikál Kalmár Dániel segédlelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órákor prédikál Konrad Zoltán h. lelkész, ágendázik Felker János segédlelkész. Délután 5 órákor prédikál Mezei Béla segédlelkész. Árpád-téri templomban délelőtt 10 órákor prédikál dr. Révész Imre lelkész, ágendázik Kiss Andor segédlelkész. Délután 3 órákor prédikál Gábor András segédlelkész. Ispótyai templomban délelőtt 10 órákor prédikál Gábor András segédlelkész, ágendázik Kalmár Dániel segédlelkész. Délután 3 órákor prédikál Kiss Andor segédlelkész. Homokkerti imaházban délelőtt 10 órákor prédikál és Urvaosorát oszt Nagy István vallásitanító lelkész. Délután 3 órákor prédikál Varga Ferenc segédlelkész. Városi szegényházban délelőtt 10 órákor prédikál és Urvaosorát oszt Mezei Béla segédlelkész. Pallagon (Gazdasági Akadémia) délelőtt 10 órákor prédikál, konfirmál és Urvaosorát oszt Uray Sándor lelkész. Nyulasi barakban délután 3 órákor prédikál és Urvaosorát oszt Uray Sándor lelkész. Városi kórházban délelőtt 10 órákor prédikál és Urvaosorát oszt Makay Lajos diakonissza lelkész.

— **Ünnepi számunk** holnap reggel szokatlanul nagy terjedelemben, változatos tartalommal jelenik meg. Többek között a munkáskérdésről hoz értékes tanulmányt. Hirdetést e számra ma délig vesz fel a kiadóhivatal (Piac-u. 59.)

— **Keresztény és zsidó lapok.** Az alábbi sorok közzétételére kértünk fel: A „Hajduföld” 1921. május 12-iki, mai számában „Keresztény és zsidó lapok” cím alatt megjelent cikkben foglaltakra a következőkről értesitem a tek, Szerkesztőséget és kérem, hogy azokat a legközelebbi számban a nyilvánosságnak tudomására hozni sziveskedjék.

A debreceni egyetemi menza működésének biztosítása érdekében az elértekezlet megtarthatása végett kiadott „Körlevelet” a vármegye területén megjelenő valamennyi napilapnak leendő elküldése céljából sokszorosítottam és azt egyszerre szét is küldtem. Tudtomra kívül szerzhető a Debreceni Független Újság és az Egyetértés szerkesztősége információit előbb az ügyről és így történhetett, hogy novezt lapok — megelőzve a keresztény irányzatú helyi lapokat — egy nappal előbb számoltak be Debrecen közönségének. Debrecen. 1921. május 12-én. Kiváló tisztelettel: Szonjas, főispán.

— **Városi közgyűlés.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága május 31-én a Városháza nagytermében közgyűlést tart, melynek tárgysorozatán most dolgoznak az egyes ügyosztályok.

— **Balázs Árpád nőtaestélyére** a jegyek máától kezdve kiválthatók Antalfy könyvkereskedésében.

— **Pálffy Béla mai előadása.** Pálffy Béla, a Thorezianum igazgatója ma délután 5 órai kezdettel a vármegyeháza nagytermében „Mi maradt meg nekünk s mit kell visszaszerezni?” címmel nagyon érdekesnek ígérkező előadást fog tartani. A kiváló szónok és publicista előadásának egész gondolatmenete annak a processusnak fejtegetése, amelyen keresztül alakul ki a magyar nemzeti hadsereg. Az előadás ingyenes.

— **Csonkamagyarország és a csehek.** A városi tanács a napokban Cseh-Szlovákiába küldött egy hivatalos levelet. A cseh posta azonban felbontotta a levelet és a városi tanácsnak visszaküldötte. A borítékon levő „Csonkamagyarország nem ország” felírás alá csehül azt írta a postacenzor: „Ezt nem fogodom el”. Most a városi tanács a külügyminisztériumnál keresi a cseh féltékenység elleni orvosszert.

— **Veszedelemes tolvaj takarítónő.** Szerdán este Ulrich Jenő bankigazgató, amikor Széchenyi-ut 18. szám alatti lakására hazament, lakását a legraffináltabban feldulva és kirabolva találta. Közel 100 ezer korona értékű holmi és 100 ezer korona készpénz hiányzott lakásából. Ulrich telefonon jelentette meg aznap este a betöréses lopást a rendőrségnek, ahonnan azonnal kiment Jeles Béla detektív a csoportjával és nagy eréllyel hozzáfogtak a nyomozáshoz. A detektívek felkutaták az egész lakást s villanylámpák segítségével a lakáshoz tartozó szépen parkirozott kertet is, ahol a bozóthoz a hiányzó holmik nagyrészét és az ellopott 100 ezer korona készpénzt 800 korona hiányával meg is találták.

— **Másnap** megjelent Vig Zsuzsanna, Ulrichéknál csak nemrégén szolgáló takarítónő, aki látszólag nagy meglepődéssel értesült a betörésről. Vig Zsuzsanna aztán hozzálátott a takarításhoz és mikor azt befejezte, egy alkalmas pillanatban egy vederbe egy fél kiló kolbaszt, egy fél kiló szalonnát és egy pár eszmát pakolt be, majd ezzel az udvarra sompolygott, azonban utközben az Ulrichék szomszédságában lakó Kobzos Sándor asztalos-mester észrevette Vig Zsuzsannát a lopott holmikkal együtt és megkérdezte tőle, hogy hova viszi azokat. Vig Zsuzsanna a kérdésre nem válaszolt, hanem futásnak eredt, de hasztalan, mert a lopott holmikkal futó takarítónőt Kobzos elfogta s átadta az épen akkor érkezett Jeles detektívnek. Jeles letartóztatta Vig Zsuzsannát és a rendőrségre kísérte, ahol kihallgatták.

Vig Zsuzsanna kihallgatása során előbb tagadta tettét, de később beismerte a szalonna s a csizma-lopást. A rendőrség, minthogy Vig Zsuzsanna személyazonossága felől semmi pozitívummal nem rendelkezik, egyelőre fogva tartotta. Vig Zsuzsanna bevallotta még, hogy egy alkalommal a pestvidéki törvényszék fogházában Szőke Zsuzsanna néven már le volt zárva lopás miatt.

A rendőrség még nyomez ellene s ha a nyomozást befejezte, átkiséri majd a kir. ügyészségre.

— **Nitti volt olasz miniszterelnök ellen** Nápoly környékén revolvermerényletet kíséreltek meg. Nitti sértetlenül menekült meg.

— **Új iparengedélyek.** A városi tanács a tegnapi nap folyamán a következő debreceni lakosoknak új iparengedélyt adott: Fekete János sertéskereskedés 2000 korona, Friedländer Mór és Márton szesz, pálinka, rum, likőr, italművek nagykereskedése 2000 korona, Friedmann Adolf óskavas, bőr és cipész ipar 200 korona, Révész Mihály cipész ipar 200 korona, Szabó István szatós ipar 300 korona, Nagy János sertéskereskedés 2000 korona, Jakab Lajos eszmadia ipar 500 korona, Kiss István kőműves ipar 500 korona, Kovács István asztalos ipar 300 korona, Fejes Károlyné mozgó reklám hirdetői vállalat 100 korona, Süvöltés Sándor timár ipar 500 korona, Szabó András mészáros ipar 500 korona, Komáromi József kőműves ipar 500 korona, Gutfreund Menyhért termény-, bőr- és szesz italok adásvételének közvetítése 500 korona, Erdős Sándorné paplankészítő ipar 200 korona, Kolozsvári István szobafestő és mázó ipar 200 korona, Szilágyi József kőműves 500 korona, Hangya központ debreceni kirendeltség kilenc-féle iparágra 1800 korona ipardíjak lefizetése mellett.

— **A város vassátrajnak bérlete.** A városi tanács legutóbb tartott tanácsülésén kimondta, hogy a Dégenfeld-téren, valamint a Simonffy-utcán levő városi árusító vasbódék bérösszegét 100 százalékkal felemeli.

— **Hadigondozottak figyelmébe!** A kényeszerkölcsön alkalmával visszatartott pénzt a pénzügyminisztérium visszafizeti a hadigondozottaknak, ha kéri. Az érdekeltek a határidő lejártá előtt jelentkezzenek a Hadigondozó Népirodában (Szent Anna-u. 12. sz.)

— **Magyar pénzen** akarja az oláh kormány színészeit eltartani. A nem oláh nyelvű színházak 35 százalékos adót fizetnek a beléptidíjak után, míg az oláh színházak csak egyet. Így értelmezik az oláhok a kisebbségek védelmét.

— **Hajóösszeütközés a Dunán.** Budapestről jelentik: Az éjjel könnyen végzetessé válható baleset történt a Dunán. A „Szécheny” gőzös Dunaföldvár és Pentele között összeütközött az „Erlaeh” vontatógőzössel, mert utóbbi nem volt szabályszerűen világítva. Nagy pánik tört ki a „Szécheny” utasai közt, de baj szerencsére nem történt.

— **Elhunyt matróna.** Özv. Korcsmáros Dánielné Vári Eszter esütörtökön éjjel 68 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolják gyermekei: Dániel nejevel, Róza, Erzsébet és Julianna. Az elhunytban lapunk gépmeztér: Kurucz Béla sógoranjét veszítette el. Temetése szombaton a. u. 5 órákor lesz Maróthi György-utca 23. számú gyászszobán.

— **Köszönetnyilvánítás.** Diószegi Imre nyomdász elhalálozása alkalmából Mihály Samuel nyomdatulajdonos ur koszerumegváltás címén 400 K-át adományozott a debreceni nyomdász hadiárvánknak. Az adományért ezuton is köszönetet mondanak a debreceni nyomdászok.

— **Debrecenben kútegestifusz lép fel.** A pénteken délelőtt tartott tanácsülésen Dr. Tóth Emil tanácsnok bejelentette, hogy a főorvos jelentése szerint, a város egyes részein fellépett a kúteges tifusz, mely miatt a városi járványkórházat üzembe helyezték és oda Dr. Széll Kálmán főorvost delegálta ki. Megjelent a tanácsülésen Dr. Tüdös Kálmán városi tiszt főorvos is, aki előadta, hogy két nappal előbb különösen a Vendég-utca környékén lépett fel a kúteges tifusz s eddig 5 megbetegedés történt. — Kijelentette még a főorvos, hogy minden jel arra vall, hogy sikerült elfojtani a járványt s nagyobb veszedelem nem fenyegeti a várost.

— **Az édesanya szive.** Járay Gyuláné debreceni lakos Gyula nevű fiát a debreceni rendőrség régen követte. Járay Gyula tegnap román fogságból hazatért s amikor két rendőr édesanyja lakásán leakarta tartóztatni, édesanyja szembezállt a rendőrökkel. A rendőrség Járay Gyuláné ellen hatósági közeg elleni erőszak eimén eljárás indított.

— **Örömhír a közalkalmazottaknak.** Budapestről jelentik: A magyar korona vásárlóerejének javulására való tekintettel a pénzügyminiszter elrendelte, hogy a közszolgálatban álló tisztviselők és egyéb alkalmazottak részére kiszolgáltatandó egy rend ruhára való ruhaszövet ára 1000, illetve 1200 koronáról 500, illetve 600 koronára szállíttassék le. — Azok az igényjogosultak, akik a ruhaszövetet 1000, illetve 1200 koronáért már kiváltották, a különbözetet vissza fogják kapni. Az érdekeltek jelentsék be levelezőlapon pontos lakás-eimüket a magyar tisztviselők fogyasztási termelő és értékesítő szövetkezetének Budapest, VI. Szerencsen-utca 52. alá. Az árleszállítás nem érinti a ruhaszövet kiváltása céljától már kiutalt illetve ezután kiutalandó előlegeknek sem az összegét, sem pedig az előleg visszafizetésére megállapított határidőt.

— **Tolvaj hentes legények.** Két derék rendőr a napokban Oravecz Gyula, Hajdu Imre és K. A. hentes legények személyében veszedelmes tolvajbandát csípett meg, akik Horváth Gábor Kigyó-utca 32. szám alatti hentestől 45 kiló szalonnát loptak el. A lopott szalonnát épen a csicsogóra akarták az ipsék vinni, amikor Vig Sándor és Rácz Balázs rendőrök az Árpád-téren igazoltatták őket. Mivel a szalonna eredetéről nagyon zavaros meseket adtak elő, a két rendőr mindhárom tolvajt előállította. A rendőrség Oravecz Gyula, Hajdu Imre és K. A. hentes legények ellen eljárást indított.

— **Konyári sóstófürdő megnyílt.**

Nagy táncestély pünkösdi első és másodnapján a Royal dísztermében a meghoszszabbított zárórát. Kezdeté este 7 órakor. Belépődíj 15 K és a vigalmi adó. Az új tánc-tanfolyam e hó 18-án, szerdán kezdődik. Tisztelettel ifj. Schaff János.

Idegesség vérszegénység ellen **fenyőfürdők**, női betegségek ellen **sósfürdők**, érelmeszesedés ellen **szénsavas fürdők**, bőrápolásra **kozmetikai fürdők** a Margitfürdő vizgyógyintézetében.

Kölcsönkönyvtár egy óra 20 korona. Cserélni lehet naponta. Antalfy könyvkereskedés Szent Anna és Varga-utca sarok.

Reuma, köszvény és ischies ellen legbiztosabb gyógymód a **csujkúra a Margitfürdő vizgyógyintézetében.**

A tőzsde

Budapesti zárlat máj. 13. Magyar hitel 1370, Osztrák hitel 605, Angol-Magy. bank 710, Leszámit. bank 700, Magy.-Olasz bank 210, Jelz. hitelbank —, Keresk. bank 6200, Pesti hazai első 18750, Borsod-miskolci 2500.

Valuták: Napoleon 680—720, Angol font 840—860, Dollár 200—215, Francia frank 1775—1815, Márka 370—390, Lira 1075—1110, Osztr. korona 38—40, Rubel 69—71, Lei 300—340, Sokol 305—315, Svájci frank 3725—3775, Korona dinár 600—620, Frank dinár 600—620, Lengyel marka 26—28.

Devizák. Newyork 205—220, Amsterdam 7300%—7600%, Bukarest 345—360 Kopenhága 3700—3900, Kristiánia 3400—3650, London 825—855, Berlin 355—375, Olaszország 1100—1140, Páris 1730—1770, Prága 280%—370, Stockholm 4850—5000, Svájc 3675—3800, Pécs 34%—36%, Zágráb 145—155.

A bécsi tőzsde máj. 13. Márka 1015, Lei 1018, Lira 3160, Francia frank 4910, Svájci frank 10575, Dollár 590, Rubel —, Sokol 827. **Kifizetések:** Zágráb 442, Berlin 1014, Prága 857, Budapest 284, Olasz 3175, Angol font 2350, Dinár 1760, Magy. jegy. —, Lengyel marka 7050, Svájc 10600, Varsó 72 1/2.

Zárichi zárótőzsde máj. 13. Berlin 950, Holland 225, Newyork 559, London 2234, Páris 4740, Milánó 3060, Brüsszel 4740, Kopenhága 10160, Stockholm 13225, Kristiánia 9280 Madrid 75, Buenos-Aires —, Prága 810, Budapest 275, Zágráb 415, Bukarest 975, Varsó 70, Bécs 130, Osztr. lebel. 103.

Budapesti sertés máj. 13. Maradvány 1586 drb, érkezett 154 drb, összesen 1740 drb, eladatott 70 drb, maradvány 1679 drb. Árak: zsirsertés 58—60 közép 54—62 K.

Budapesti szarvasmarha máj. 13. I. rendű egészben 120, hátulja 48—56, eleje 68, a borjú még mindég 64—86 K. Sertéshusban rövidesen olesóság fog beállni. Sertéshus 84, karaj 96—100, zsír 92 K. — Terménytőzsde üzlettelen.

Budapesti magánforgalom máj. 13. A nyugatszár lebelégyezésű aprópénzeket 1—10 koronáig jun. 4-én tul nem fogják el.

Mezőgazdák jelentése máj. 13. Az új buza élénk keresetnek örvend. A cséplésnél 800—1000 koronát kérnek érte. A szabadforgalmi vásárlás „Az Ujság” jelentése szerint 300 vagon gabonát eredményezett.

Hivatalosan nem jegyzett értékek máj. 13. 4%-os kor. járadék 98, nosztrifikált 98.15, 5 1/2%-os hadikölcsön 40—42, 6%-os hadikölcsön 41—43, ezüst korona 11, ezüst forint 25, ferosta 1300, szesz 1600, fővárosi sör 1300, pannonia sör 1650 korona.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

SZÍNHÁZ.

Gül.Baba. Régi jó idők, gondtalanabb, kellemesebb napok emlékei rozzogtatták meg lelkünk hurjait tegnap este, mikor ezt a zajos sikerhez szokott, lázas estékre emlékeztető, színes és hangulatos operettet néztük a Csok-

konai-színházban. Valami ellenállhatatlan magnetikus erő ragadott magával bennünket és vitte, röpitette vissza lelkünket a 18 év előtti multba: a Gül Baba fényes napjainak idejébe. Amikor csak „Daru madár...” meg „Ott tul a rács...” járta mindenfelé: előkelő szalonokban, esendes leányszobákban és lármás le-bujokban mindenütt, s amikor izzó, forró szerelemmel volt telítve a levegő a Gül Baba rózsáitól...

A színház operett-együttese valóban szép munkát végzett. **Buday Ilonka, Bodán Margit, Egyed Leanka, Csolnaky Gyula, Szalma Sándor, Torma Zsiga és Mátray Jenő** tudásuk legjavát vitték a darabba és valóban kellemes perceket szereztek a zsufolásig megtelt színház közönségének. **Bodán Margit** szokatlanul szép énekszámával, **Buday Ilonka** pedig remek táncával aratott sok-sok tapsot és elismerést. Szépen dolgozott a kar és a zenekar is, de a rendezésben sem volt kifogásolni való.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Szombaton C. bérletben Gül baba kerül színiére.

Tarsas I. és II. amerikai dsungel mindkét részét 14 felvonásban mutatja be az Uránia, Előadások 7 és 9 órakor.

Amerikai attrakció az Apollóban: „Hogy kell férjet fogni” amerikai történet 6 felvonásban. Előadások 7 és 9 órakor.

Székényi amerikai szimfónia 4 felvonásban és **Zigeto** mint koncertum amerikai burleszk 2 felvonásban az Aranybika moziban. Előadások 7 és 9 órakor.

Rose nyelviskola

Szechenyi-utca 42. sz.

Apró hirdetések.

Molykár ellen

szörme és tollruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban beraktároz KÖVÁRY és ALT-MANN Piac-utca 42.

Makulatura 50 kilós tételekben kapható lapunk kiadóhivatalában.

Bélyegzőgyár és vésőintézet

PAULÓ I. Sathányi-utca 22. Telefon 1365.

3 darab

jókarban levő részszivattyús sörccsap eladó. Értekezni lehet Kovács Sándor kereskedőnél, Vámospécsi ut 13. sz. (Vagongyári kolónia.)

Forgács István

művészi Bádagos-u.

Vas abroncs

teljesen új kilonként kapható lapunk kiadóhivatalában.

Koros Sándor

térliszabó üzletében Piac-u. 60. Baját készítenél elegáns térliszabók kapunkok.

Eladó

14 hold fekete homok szántó és kaszáló. Értekezni Arany János-u. 57

Rikkancsok

felvétetnek fix fizetéssel és jutalékkal a kiadóhivatalunkban

Uradaimi tej érkezett. Naponta kapható Csapó u. 55 jobbra.

Művészet.

Piros pünkösdi — fehér műsor! A legbájosabb családi kabaréműsor fogja szórakoztatni pünkösdi két ünnepnapján a Vigaszínház közönségét. Jegyek ma délelőttől a színházi pénztárnál.

SPORT.

Országos vívóakadémia. A MOVE debreceni Sport Egylet e hó 29-én vasárnap délután az Arany Bika dísztermében országos vívóakadémiát rendez, melyre sikerült megnyerni Budapestről az ország legjobb kard és törvívóit, kik közül többen tagjai voltak az 1912. évi stockholmi olimpiádon a világbajnokságot nyert tizes csapatnak. Ez alkalommal a legjobb debreceni vívók mérkőznek velük. Debrecenben még ilyen magas színvonalú vívóverseny nem volt. Meghívókat nem bocsát ki a rendező egyesület, így ez uton hív meg mindenkit, aki a vívó sport iránt érdeklődik.

Felhívás! Erdélyi Menekültek Sport Egyesületének gyűjtő-iv birtokosai felkértenek, hogy a gyűjtőívjeikben befolyt pénzek leadása végett mindennap déli 12—2-ig és este 6—9-ig a Hungária tőzsde szatánál Kramer háznagy úrral megjelenni sziveskedjenek. **Vezetőség.**

Pünkösdi mérkőzések: A DKASE ügöttéti sporttelepe ünnep első és másodnapján nagyszerű sporteseményeknek lesz a színhelye. Első nap ugyanis a szimpatikus DMTK, másodnap pedig a jó formában levő DKASE mérkőzik a budapesti Nemzeti Sport Club csapatával. — Az NSC II. osztályu csapat amely azokkorai fair játékkal a fővárosi sport közönség elismerését régi idők óta bírja. — A mérkőzések előtt mindkét napon ifjúsági csapatok játszanak. — A mérkőzésre jegyek Müller H. Piac-utca 78. szám alatti irodájában előre megválthatók

Üzletszerző

jutalék és fixfizetés mellett felvétetnek. Csakis oly egyének adják be pályázatukat, kik ily minőségben már alkalmazva voltak. „Gyakorlat” jellegre a kiadóba

Társat keresek

2—300 ezer koronával 30%-ot jövedelmező import vállalatához ajánlatokat „IMPORT” jellegre a kiadó továbbít.

Rikkancsok

fix fizetéssel és magas jutalékkal felvétetnek

:: a kiadóhivatalban ::

A DTE PÜNKÖSDI táncmulatságán

vasárnap este a Bika dísztermében szenzációs kabaréműsorkeretében fellépnek

Buday Ilonka, Bodán Margit, Rácz Ada, Heltay Andor és Mátray Jenő a Csokonai-színház művésznői és művészei. :: ::

Tánc és villanyvilágítás reggelig!

A Magyarországi Zsidóságról

A magyarországi zsidók statisztikája című nagyérdemű 0-0 és aktuális mű 0-0

Irta: ifj. Wespreny Kálmán

Ára 24 korona.

Vidékre postán 26 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

Import tűzifát és szenet

ajánlok május, júniusi szállításra I. o. száraz bükkhasábfá 10.000 kgr. K 12.000. 6000 és 7200 Caloriás darabos kocka és diószén 10.000 kgr. K 28—34.000 fenti árain Debrecen állomáson.

Kalmok, hivatalok, intézmények és tisztviselők témegrendelésnél kedvezményben részesülnek. A nagyérdemű közönség saját érdeke most a nyár folyamán tüzelőanyaggal ellátni magát, mivel a szállítási lehetőség biztosabb most mint a tél folyamán. Rendelések 5 q tól teljes naponként eszközölhetők Piac-u. 58. és Szoboszlói ut 1. **POLYÁNSZKY ORESZT** tűzifa és szénkereskedő é.